

REHİNLİ MENKUL MALIN HACİZ VE SATIŞININ İPTALİ ÜZERİNDE REHİN HAKKI VE MÜLKİYET İDDİASI BULUNAN MENKUL MAL VERGİ DAİRESİNİN HACİZ VE SATIŞ İŞLEMİ

Hukuk Bölümü 1995/33 E., 1995/35 K.

- **REHİNLİ MENKUL MALIN HACİZ VE SATIŞININ İPTALİ**
- **ÜZERİNDE REHİN HAKKI VE MÜLKİYET İDDİASI BULUNAN MENKUL MAL**
- **VERGİ DAİRESİNİN HACİZ VE SATIŞ İŞLEMİ**
- 2247 S. UYUŞMAZLIK MAHKEMESİNİN KURULUŞ VE İŞLEYİŞİ HAK... [Madde 14]
- 2576 S. BÖLGE İDARE MAHKEMELERİ, İDARE MAHKEMELERİ VE V... [Madde 6]
- 6183 S. AMME ALACAKLARININ TAHSİL USULÜ HAKKINDA KANUN [Madde 66]
- 6183 S. AMME ALACAKLARININ TAHSİL USULÜ HAKKINDA KANUN [Madde 67]
- 6183 S. AMME ALACAKLARININ TAHSİL USULÜ HAKKINDA KANUN [Madde 77]
- 6183 S. AMME ALACAKLARININ TAHSİL USULÜ HAKKINDA KANUN [Madde 87]

“İçtihat Metni”

OLAY : Tuğba Mefruşat Ltd. Şti.ne ait olup tahmini değer 450.000 TL. olan sıcak su transfer makinesi, 26.3.1994 tarihinde işyeriyle birlikte M.E.`

`na devredilmiş ve 30.6.1994 tarihinde noterde, düzenleme şeklinde ticari işletme rehni sözleşmesiyle, T. Halk bankasına rehn edilmiştir. Bu makina, Yıldırım Vergi Dairesince, Tuğba Mefruşat Ltd. Şti.`

`nin vergi borcu için 13.7.1994 tarihinde haczedilerek 28 milyon liraya S.Ö. isimli şahsa 26.10.1994 tarihinde ihale yoluyla satılmıştır.

Davacı Halk Bankası, hacze konu olan makineyi, rehin sözleşmesine dayanarak, borçlular M.E. ve Tuğba Mefruşat Ltd. Şti. aleyhine, Bursa 5. İcra Müdürlüğünün 94/5574 sayılı dosyasıyla takip ederek 25.7.1994 tarihinde haczettirmiştir. T. Halk Bankası, hacze konu malın, Tuğba Mefruşat Ltd. Şti.ne ait olmadığını, malın malikinin kim olduğunun haciz sırasında iş yerinde asılı olan vergi levhaları ve diğer belgelerden anlaşılması gerektiğini, vergi dairesinin icra memuruna bu hususu bildirdiği halde tutanağa geçirilmediğini, vergi dairesinin haciz işlemlerinin geçersiz olduğunu ileri sürerek, S.Ö.`

`ye yapılan satışın iptali istemiyle 5.1.1995 tarihinde adli yargı yerinde dava açmıştır.

BURSA 3. İCRA HAKİMLİĞİ; 8.2.1995 gün ve 13-43 sayıyla: 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Yasada, menkul satışlarında ihalenin feshi davaları için görevli yargı yerinin belirlenmediği, görev konusunda kıyas mümkün olmadığından, bu davanın çözümünün idari yargıya ait olduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş, karar temyiz edilmiyerek kesinleşmiştir.

Davacı aynı istekle 31.3.1995 tarihinde idari yargı yerinde dava açmıştır.

BURSA VERGİ MAHKEMESİ: 24.5.1995 gün ve 297 sayıyla: Borçlar

Yasasının 226. maddesine göre Yasaya, ahlaka ve adaba aykırı düzen kurarak açık artırmaya fesat karıştırılmış olması halinde, on gün içinde ilgili makamlara ve mahkemelere itiraz edilebileceğinin hükme bağlandığı; 6183 sayılı Yasa`

`nın 66 ve 67. maddelerinde haczin nasıl yapılacağıının belirlendiği ve haczedilen mala karşı yapılan mülkiyet ve rehin iddialarının zapta geçirileceği; 68. maddesinde de istihkak davalarına bakmaya haczi yapan tahsil dairesinin bulunduğu mahal mahkemesinin yetkili olduğunun belirtildiği ve bu mahkemenin ise adliye mahkemesi olduğu, yasal olarak ihalenin feshi davalarında husumetin alacaklıya ve alıcıya yöneltilmesi gerektiği ve idari yargıda gerçek kişiler aleyhine dava açılmıyacağı, bu yönüyle de davanın mahkemelerinin görevine girmediği ancak, adli yargı yerince daha önce görevsizlik kararı verilmiş olduğundan 2247 sayılı Yasa`

`nın 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi istemiyle Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulmasına karar vermiş, adli ve idari yargı dosyaları başkanın 31.5.1995 gün ve 297 sayılı yazıları ekinde Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE: Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü, Selçuk Tüzün`

`ün Başkanlığında, Şükrü Kaya Erol, Dr. Ekrem Serim, Nursel Aymakoğlu, Zafer Kantarcıoğlu, İrfan Erdinç ve İlhami Uğur Yılmaz`

`ın katılmaları ile yaptığı 3.07.1995 günlü toplantıda, raportör Hakim Ayten Anıl`

`ın raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; toplantıya, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Savcı İsmet Gökalp ile Danıştay Başsavcısı yerine katılan Savcı M.İlhan Dinç`

`in adli yargı yerinin görevli olduğu yolundaki yazılı

düşünceleri doğrultusundaki sözlü açıklamaları da alındıktan sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Dava, vergi dairesi tarafından haczedilen makinenin üçüncü şahsa ait olduğu ve rehinli bulunduğu iddiasının dinlenilmediği ileri sürülerek, haczin ve satışın iptal edilmesi istemiyle açılmıştır.

6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Yasanın 77 ila 87. maddelerinde menkul malların haciz ve satışına ilişkin hükümler yer almıştır. Aynı Yasa`

`nın 67. maddesinde; Haczedilen mal borçlunun elinde olmayıp da, o mal üzerinde mülkiyet veya rehin hakkı iddia eden üçüncü bir şahıs elinde ise, keyfiyetin, haczi yapan memur tarafından haciz zaptına geçirileceği; malın borçluya ait olduğu iddiasında bulunan tahsil dairesinin durumu, alacaklı amme idaresine bildireceği; alacaklı amme idaresinin bildirme tarihinden itibaren 15 gün içinde dava açmaması halinde istihkak iddiasının kabul edilmiş sayılacağı belirtilmiş; 68. maddesinde de: "istihkak davalarına bakmaya haczi yapan tahsil dairesinin bulunduğu mahal mahkemesi selahiyetlidir..." hükmüne yer verilmiştir.

Olayda, Halk Bankasına rehnedilmiş olan ve M.E.`

`nın mülkiyetinde bulunan makine, ilk malik Tuğba Mefruşat Ltd. Şti.nin vergi borcu nedeniyle, Vergi Dairesince haczedilerek Sibel Ören`

`e satılmıştır.

Satılan menkul mal üzerinde rehin hakkı bulunduğunun ileri sürülmesi bir istihkak iddiasıdır. 68. madde ise, istihkak davalarına bakmaya haczi yapan tahsil dairesinin bulunduğu yer mahkemesinin yetkili olduğunu hükme bağlamış bulunmaktadır. Yukarda açıklanan 67 ve 68. maddeler, Yasa`

`nın Amme alacağıının cebren tahsili başlığı altında yer alan

menkul ve gayrimenkul mal haczi ve satışına ilişkin genel hükümlerdir. Bu nedenle menkul mal haczi satışı ve istihkak iddialarında da bu hükümlere uyulması gerekmektedir.

2576 sayılı Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluş, ve Görevleri Hakkında Yasa`

`nın 3410 sayılı Yasayla değişik 6. maddesinde vergi mahkemelerinin görevleri:

a) Genel bütçeye, il özel idareleri, belediye ve köylere ait vergi, resim ve harçlar ile benzeri mali yükümler ve bunların zam ve cezaları ile tarifelere ilişkin davalar,

b) (a) bendindeki konularda 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun`

`un uygulamasına ilişkin davalar,

c) Diğer yasalarla verilen işler olarak belirtilmiştir.

Olayımızda davanın konusu vergi, resim, harç ve benzeri mali yüküm olmadığı gibi, bu sayılanların 6183 sayılı Yasa uyarınca tahsiline de ilişkin bulunmamaktadır. Davacı, üzerinde kendisine ait rehin hakkı bulunan ve üçüncü şahsın elinde olan makinenin, ilk malikinin vergi borcu için haczedilerek satışına karşı çıkmaktadır. Olayın bu niteliği itibariyle dava, vergi mahkemesinin (idari yargının) görevine girmemektedir.

Açıklanan nedenlerle haczedilen mal ile ilgili istihkak iddiasına ilişkin davanın çözümü adli yargı yerinin görevine girdiğinden, Bursa Vergi Mahkemesinin 2247 sayılı Yasa`

`nın 19. maddesi uyarınca yaptığı başvurunun kabulüyle, Bursa 3. İcra Hakimliğinin görevsizlik kararının kaldırılması gerekmektedir.

SONUÇ : Anlaşmazlığın, niteliğine göre davanın adli yargı yerinde görülmesi gerektiğine, bu nedenle Bursa Vergi

Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile Bursa 3. İcra Hakimliğinin 8.2.1995 gün ve 13-43 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına, 3.7.1995 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.